

Het nieuwe werken en de ideeëneconomie

Dolly Heuveling van Beek, verslag lunchbijeenkomst met Jan Bommerez, 27 oktober 2011

Op 27 oktober 2011 organiseerden ELLLA en Kennispoort Regio Zwolle een lunchbijeenkomst waarbij gastspreker Jan Bommerez sprak over leiderschap en nieuwe technologie. Voor Jan Bommerez komen nieuwe technologie, sociale innovatie en leiderschap samen in het onderwerp 'open cultuur'. Technologie is meer en meer een leidende factor in hoe we leven en werken. Het internet breekt steeds meer grenzen af en bovendien gaat de kenniseconomie over in de ideeëneconomie : wat betekent dat voor hoe we organisaties aansturen?

Wat gebeurt er als iemand je vraagt om niet te denken? Juist... Toch is dat precies het verzoek dat Jan Bommerez zijn publiek doet. Maar geen zorgen, het denken krijgt weinig kans vanmiddag. De ene na de andere sheet met beelden, films, quotes en modellen verschijnt op het scherm. Ondertussen vertelt Bommerez vol passie, in snel tempo ('Ik heb materiaal voor vijf uur dus ik beoefen hier de kunst van het weglaten.') over de kansen en de uitdagingen van deze nieuwe tijd. Er zit niet veel anders op dan toelaten, meebewegen met de stroom van informatie. Als je graag controle hebt, ondervind je vanmiddag direct de keerzijde van dit in de kenniseconomie gekoesterde principe. Bommerez citeert een van zijn inspiratiebronnen Napoleon Hill: 'De meest beperkende denkgewoonte is om alle nieuwe informatie te toetsen aan wat je al weet. Het is de perfecte methode om te blijven waar je al bent.' Laat je Bommerez' inspiratiebombardement toe dan komen de inzichten binnen op een ander niveau. En gelukkig hebt u het verslag nog. Bij dezen.

Are you future-ready?

De beginstelling van Bommerez is dat het nieuwe werken nog te veel gezien wordt als een aanpassing van het bestaande. Dit ziet hij als de oude probleemfocus. De ideeëneconomie die zich steeds verder openbaart, vraagt niet om verandering maar om transformatie. Door transformatie ontstaat een nieuwe wereld die draait om het loslaten van wat je weet en het toelaten en bevrijden van verbeeldingskracht. Internet en social media breken de oude orde in versneld tempo af. Chaos is het startpunt

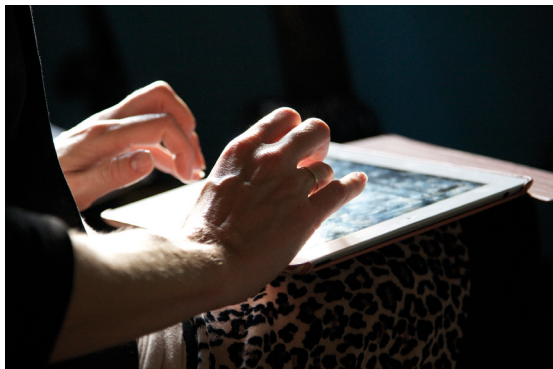
© Theo Smits

voor totale transformatie, van rups naar vlinder. De vraag die even in de zaal blijft hangen is: 'Are you future-ready?'

Ontleren, het zien van mogelijkheden en verbeeldingsvermogen zijn vaardigheden die de nieuwe leider nodig heeft. Bommerez meent dat er een paradigmaverandering nodig is om mee te kunnen in de ontwikkelingen die de huidige crisis met zich meebrengt. En dat terwijl veel van onze denkmodellen nog uit het industriële tijdperk stammen. Sommigen werken vanuit paradigma's die behoren tot het informatietijdperk. Slecht zeer weinig leiders weten wat nodig is nu de ideeëneconomie zich aandient. Steve Jobs was er één van. Hij richtte zich op wijsheid - 'I would give up all my technology for an afternoon with Socrates' - en creativiteit, die juist voortvloeide uit verschillende crises zoals ontslag, mislukkingen en grote financiële verliezen. Veel mislukkingen zijn nodig om grote successen te boeken, bereidt Bommerez zijn toehoorders voor.

Verbeelding bevrijden

Ideeën, daar gaat het om in de ideeëneconomie. Goede ideeën zijn onwaarschijnlijk veel waard: Apple is op de beurs evenveel waard als de 32 grootste banken in de eurozone landen.

© Theo Smits

En ideeën komen voort uit verbeelding. Bommerez laat de zaal een simpele tekening van een bus zien. Welke kant rijdt deze bus op? Velen weten het niet. Geen verbeelding, volgens Bommerez. Kinderen beseffen bij deze tekening dat de deur ontbreekt, waardoor ze in staat zijn te zien tegen welke zijde van de bus zij aankijken en dus welke kant hij oprijdt. Bij een kind is de verbeelding nog vrij, bij een volwassene onderdrukt. De vraag is dan: hoe bevrijden we onze verbeelding en die van onze collega's, medewerkers? Deze vraag brengt de lezing naar het onderwerp technologie. Het integreren van verbeelding in de bedrijfsvoering is de uitdaging. Technologie brengt ons alle oplossingen die we nodig hebben. Niet alleen voor onszelf, maar juist ook voor de grote problemen over de hele wereld. Technologieën creëren ideeën en ideeën genereren op hun beurt weer nieuwe technologieën. Zo maakt Bommerez de impact van Twitter duidelijk door het beeld van het Twitterverkeer direct na de tsunami in Japan te tonen. Ongelooflijk snel en veel informatiestromen lopen van Japan naar de wereld en tussen verschillende landen. De mogelijkheden die nanotechnologie brengt, daar kunnen we ons nauwelijks een voorstelling van maken. En dan komt nog een voorbeeld voorbij van een filter dat water eenvoudig en goedkoop drinkbaar kan maken. Miljarden mensen kunnen hier in potentie mee worden gered.

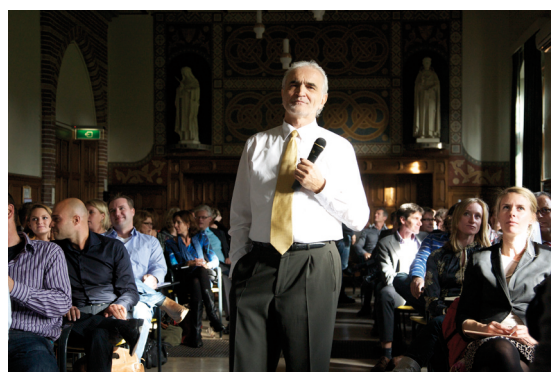
Transformatie

Samenwerken levert veel meer op dan de dingen alleen willen doen, gaat Bommerez verder. Co-creatief werken staat centraal in de ideeëneco-

nomie. Een begrip dat dan ook in belang toeneemt is vertrouwen. C.K. Prahalad: 'De nieuwe sleutelrol voor het management is het creëren van een omgeving waarin zoveel vertrouwen heerst dat mensen hun verbeelding durven gebruiken.'

De aandacht en interesse is voelbaar in de zaal. Zeker nu Bommerez ingaat op hoe transformaties mogelijk gemaakt kunnen worden. 'Elke eikel kan transformeren tot een eik', gaat Bommerez, met humor, verder. Dit vergt wel een heel ecosysteem. Niemand kan groeien zonder zijn omgeving. Leiderschap gaat meer over ecologie dan psychologie. Cultuur is het belangrijkste werkgebied van de leider. Het mogelijk maken van spontane gebeurtenissen en hervinden van verwondering als basishouding zijn van belang. Wie hier een rol in wil spelen ziet dat werkelijkheid en waarneming één systeem zijn. Er gaat energie naar dat waar je naar kijkt; het bloeit. Het innerlijke zelf bestaat uit een heel spectrum aan gevoelsstaten. Het kan samentrekken tot depressie en expanderen tot totale vrijheid. Onze innerlijke staat en energie zijn de sleutel tot groei in deze tijden van crisis en transformatie.

Bommerez gaat verder dan alleen te benadrukken dat wat aandacht krijgt groeit. Het gaat om toelaten, het loslaten van weerstand. Hoewel leiders hebben geleerd naar buiten en voorwaarts te kijken zullen ze vooral naar binnen moeten kijken. Daar vindt de leider de bronnen van wat belangrijk is voor de ideeëneconomie zoals inspiratie, plezier, passie, dromen en verbeelding.

© Theo Smits

Voelen en flow

Bommerez laat een sheet zien met de verschillende tijdperken, van het landbouwtijdperk tot nu. Het fysieke zelf dat centraal stond in de landbouw- en industriële economie is opgevolgd door het mentale zelf dat centraal stond in het informatietijdperk. Met de ideeëneconomie zijn we aangekomen bij de uitdagingen van het voelende zelf.

Waarom voelen en dromen? Een indrukwekkende rij grote denkers en visionairs komt voorbij. Allen haalden informatie uit dromen, hun verbeelding en lieten inspiratie stromen in flow. Met ons gevoelslichaam reizen we in de droomwereld van alle mogelijkheden. Flow is een onderwerp waar Bommerez meerdere boeken over schreef. Het houdt de staat in waarin tijd en plaats verdwijnen en plaatsmaken voor een creatieve instant responsstaat. Voelt u het verschil tussen veranderen en transformeren? Weer komt een aantal prachtige citaten voorbij. Deze van Einstein geeft de kern weer van waar flow over gaat: 'Wetenschappelijke doorbraken hebben weinig met intellect te maken. Er is altijd een bewustzijnsprong die je wat mij betreft intuïtie kunt noemen. De oplossing komt gewoon naar je toe en je weet niet hoe of waarom.'

© Theo Smits

trede verbetering ten opzichte van het apathische stadium. Woede is ook passie. Het is passie tegen, zoals liefde passie voor is. Stanford University concludeerde dat essentie van de hoogst productieve culturen bestaat uit het vermogen om in verbinding te blijven communiceren wanneer de onderwerpen zwaar emotioneel geladen zijn.

Samenwerken, co-creatie, daar gaan de deuren naar de hemel open, aldus Bommerez. Alles bestaat uit dezelfde energie in verschillende staten van snelheid tot samentrekking. Op het moment dat je ophoudt naar anderen te wijzen, ontstaat direct de mogelijkheid voor werkelijke transformatie. Ga door de chaos heen. Dat is de intrigerende boodschap waar Bommerez mee afsluit vanmiddag.

Kennispoort Regio Zwolle

ella Een leven lang
leren academie

Jan Bommerez
27 oktober 2011

Verbinding en chaos

Innovatie draait niet om uitvinden, zegt Bommerez aan het eind van zijn lezing. Succes is voor 75% afhankelijk van het management en maar voor 25% van de techniek van het product. Het gaat om energie-management, om de mensen die je aan boord hebt. Google geeft wat dat betreft een goed voorbeeld door het aanbieden van massages, sportfaciliteiten en het stimuleren van een gezonde levensstijl bij haar medewerkers.

Innovatie gaat ook om het mogen maken van fouten en de gesprekken die we hebben. Vooral de gesprekken die we niet voeren hebben grote invloed. Organisaties en relaties gaan stuk door zaken onbesproken te laten. Als er dingen niet lekker lopen gaan we vaak aan het managen; posters ophangen over normen en waarden, gelijk krijgen, zondebokken ontslaan. Het echte open gesprek waarin je ook je boosheid kunt uiten is van grote waarde. Bommerez laat de zaal een schaal zien van alle emoties, van apathisch tot passievol.

Boosheid, zegt Bommerez is juist goed. Het is een

Meer informatie en presentatie downloaden:

www.ella.nl/inspiratie